

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní

**Modely rizikového chování v prostředí internetu
- hledisko soukromí a bezpečnosti**

Michaela Hruběšová

**Bakalářská práce
2017**

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Michaela Hrubešová**
Osobní číslo: **E13799**
Studijní program: **B6209 Systémové inženýrství a informatika**
Studijní obor: **Regionální a informační management**
Název tématu: **Modely rizikového chování v prostředí internetu, hledisko soukromí a bezpečnosti**
Zadávající katedra: **Ústav systémového inženýrství a informatiky**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce je nalézt a popsat jednotlivé modely chování v prostředí internetu, ohodnotit rizikovost chování subjektů vybrané skupiny.

Osnova:

1. Charakteristika rizik sociálních sítí
2. Charakteristika kyberstalkingu a kyberšikany
3. Realizace případové studie na vybrané skupině subjektů
4. Interpretace a vizualizace získaných výsledků

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

- ČERNÁ, Alena. Kyberšikana: průvodce novým fenoménem. Vyd. 1. Praha: Grada, 2013, 150 s. Psyché (Grada). ISBN 978-80-210-6374-7.
- KOPECKÝ, Kamil. Rizikové chování studentů Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v prostředí internetu. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013, 110 s. ISBN 978-80-244-3858-0.
- POLČÁK, R., GRIVNA, T. Kyberkriminalita a právo. Vyd. 1. Praha: Auditorium, 2008, 220 s. ISBN 978-80-903786-7-4.
- ŠEVČÍKOVÁ, Anna. Děti a dospívající online: vybraná rizika používání internetu. Vyd. 1. Praha: Grada, 2014, 183 s. Psyché (Grada). ISBN 978-80-210-7527-6.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Hana Kopáčková, Ph.D.

Ústav systémového inženýrství a informatiky

Datum zadání bakalářské práce:

4. září 2016

Termín odevzdání bakalářské práce:

28. dubna 2017

doc. Ing. Romana Provažnicková, Ph.D.

děkanka

L.S.

doc. Ing. Pavel Petr, Ph.D.

vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 4. září 2016

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako Školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 9/2012, bude práce zveřejněna v Univerzitní knihovně a prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 25.7.2017

Michaela Hrubešová

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych ráda poděkovala své vedoucí práce Ing. Haně Kopáčkové, Ph.D. za její odbornou pomoc, cenné rady a poskytnuté materiály, které mi pomohly při zpracování diplomové práce. Dále bych chtěla poděkovat své rodině a svým blízkým za veškerou podporu při tvorbě této práce a při celém mém studiu.

ANOTACE

Tato bakalářská práce se zabývá problémy rizikového chování v prostředí internetu. Práce se dělí na dvě části. První teoretická je zaměřena na internet, sociální sítě a rizika prostředí internetu jako jsou kyberšikana, kyberstalking, sexting a kybergrooming. Druhá část práce je zaměřena na dotazníkové šetření mezi žáky druhého stupně základní školy.

KLÍČOVÁ SLOVA

Sociální sítě, internet, kyberšikana, facebook, kyberstalking

TITLE

Models of risk behaviors in the internet environment – privacy and security aspects

ANNOTATION

The Bachelor thesis deals with issues of risk behavior in the internet environment. The thesis is divided into two parts. The first one is theoretical is focused on the internet, social networking and internet environment hazards such as cyberbullying, cyberstalking, sexting and kybergrooming. The second part of the thesis is focused on the questionnaire survey among pupils of the second grade of elementary school.

KEYWORDS

Social network, internet, cyberbullyig, facebook, cyberstalking

OBSAH

ÚVOD	11
1 INTERNET.....	12
1.1 HISTORIE INTERNETU	12
1.2 HISTORIE INTERNETU V ČESKÉ REPUBLICE	12
2 SOCIÁLNÍ SÍTĚ.....	13
2.1 HISTORIE SOCIÁLNÍCH SÍTÍ.....	13
2.1.1 Bulletin Board systém	13
2.1.2 Geocities	13
2.1.3 Classmates.com	13
2.1.4 SixDegrees.com	14
2.1.5 Facebook	14
2.2 RIZIKA SOCIÁLNÍCH SÍTÍ.....	14
3 KYBERŠIKANA.....	15
3.1 NÁSTROJE KYBERŠIKANY	15
3.1.1 Textové zprávy prostřednictvím mobilních telefonů	15
3.1.2 E-mailové zprávy	15
3.1.3 Instant messaging (IM)	16
3.1.4 Sociální sítě	16
3.2 PROJEVY KYBERŠIKANY	16
3.2.1 Provokování (flaming).....	16
3.2.2 Kyberobtěžování (cyberharrassment).....	17
3.2.3 Očerňování	17
3.2.4 Napodobování, používání cizí identity.....	17
3.2.5 Odhalování tajemství a podvádění	17
3.2.6 Vyloučení z on-line skupiny (exclusion).....	17
3.2.7 Pronásledování na internetu – Kyberstalking	17
3.2.8 Happy slapping.....	18
3.3 SPECIFIKA KYBERŠIKANY	18
3.3.1 Agresor	18
3.3.2 Oběť	19
3.3.3 Místo a čas útoku.....	19
3.3.4 Diváci a šířitelé	19
3.3.5 Diagnostika.....	19
4 KYBERSTALKING	20
4.1 PROJEVY KYBERSTALKINGU	20
4.1.1 Opakované a dlouhodobé pokusy kontaktovat oběť	20
4.1.2 Destrukce věcí oběti.....	20
4.1.3 Snaha poškodit reputaci oběti	21
4.1.4 Demonstrování moci a síly stalkera.....	21
4.2 PRÁVNÍ RÁMEC STALKINGU	21
5 SEXTING	22
5.1 RIZIKA SEXTINGU.....	22
5.2 PRÁVO A SEXTING.....	22
6 KYBERGROOMING.....	23
6.1 OBĚŤ.....	23
6.2 ÚTOČNÍK.....	23
6.3 JAK SE PŘED KYBERGROOMINGEM CHRÁNIT	24
7 KVANTITATIVNÍ VÝZKUM	25
7.1 VYMEZENÍ VÝZKUMNÉHO PROBLÉMU.....	25
7.2 CÍLE VÝZKUMU	25
7.3 HYPOTÉZY	25

7.4	METODOLOGIE VÝZKUMU.....	26
7.5	CHARAKTERISTIKA ZKOUMANÉ SKUPINY	26
7.6	PŘEDVÝZKUM.....	26
7.7	SBĚR A ZPRACOVÁNÍ DAT	26
7.8	VÝSLEDKY VÝZKUMU.....	27
7.9	VERIFIKACE HYPOTÉZ.....	34
8	INTERPRETACE VÝSLEDKŮ.....	42
9	ZÁVĚR	43
	POUŽITÁ LITERATURA	44
	SEZNAM PŘÍLOH	46

SEZNAM TABULEK

TABULKA Č. 1 – ROZDĚLENÍ RESPONDENTŮ PODLE POHLAVÍ.....	27
TABULKA Č. 2 – ROZDĚLENÍ RESPONDENTŮ PODLE VĚKU.....	27
TABULKA Č. 3 – ROZDĚLENÍ RESPONDENTŮ PODLE STRÁVENÉHO ČASU NA POČÍTAČI	27
TABULKA Č. 4 – ŘEŠENÍ VÝPOČTU HYPOTÉZY Č. 1.....	35
TABULKA Č. 5 – ŘEŠENÍ VÝPOČTU HYPOTÉZY Č. 2.....	36
TABULKA Č. 6 – ZJIŠTĚNÉ ČETNOSTI HYPOTÉZY Č.3	36
TABULKA Č. 7 – OČEKÁVANÉ ČETNOSTI HYPOTÉZY Č. 3.....	37
TABULKA Č. 8 – HODNOTA TESTOVACÍHO KRITÉRIA HYPOTÉZY Č. 3.....	37
TABULKA Č. 9 – ZJIŠTĚNÉ ČETNOSTI HYPOTÉZY Č.4	38
TABULKA Č. 10 – OČEKÁVANÉ ČETNOSTI HYPOTÉZY Č.4	38
TABULKA Č. 11 – HODNOTA TESTOVACÍHO KRITÉRIA HYPOTÉZY Č. 4	38
TABULKA Č. 12 – ZJIŠTĚNÉ ČETNOSTI HYPOTÉZY Č. 5	39
TABULKA Č. 13 – OČEKÁVANÉ ČETNOSTI HYPOTÉZY Č. 5.....	39
TABULKA Č. 14 – HODNOTA TESTOVACÍHO KRITÉRIA HYPOTÉZY Č. 5	39
TABULKA Č. 15 – ZJIŠTĚNÉ ČETNOSTI HYPOTÉZY Č. 6	40
TABULKA Č. 16 – OČEKÁVANÉ ČETNOSTI HYPOTÉZY Č.6	40
TABULKA Č. 17 – HODNOTA TESTOVACÍHO KRITÉRIA HYPOTÉZY Č. 6	40

SEZNAM ILUSTRACÍ

GRAF Č. 1: JAKÉ SOCIÁLNÍ SÍTĚ POUŽÍVÁTE?	28
GRAF Č. 2: ZVEŘEJŇUJETE O SOBĚ SOUKROMÉ INFORMACE NA PROFILU JAKO JE TŘEBA FACEBOOK?	29
GRAF Č. 3: CO NEJČASTĚJI DĚLÁTE NA POČÍTAČI?	30
GRAF Č. 4: ŠIKANOVALI JSTE VY OSOBNĚ NĚKOHO?	31
GRAF Č. 5: CO AGRESOŘI POUŽÍVALI K REALIZACI KYBERŠIKANY?	32
GRAF Č. 6: KOMU BYSTE SE SVĚŘILI, KDYBYSTE BYLI ŠIKANOVÁNI?.....	33
GRAF Č. 7: ŠLI BYSTE NA OSOBNÍ SCHŮZKU S NĚKÝM, KOHO ZNÁTE JEN PŘES INTERNET?	34

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

BBS	Bulletin board systém
ČR	Česká republika
ČVUT	České vysoké učení technické
ICT	Information and communication technologies
IM	Instant messaging
MMS	Multimedia messaging service
Sb.	Sbírka zákonů
SMS	Short message service

ÚVOD

Tato bakalářská práce se zabývá rizikovým chováním v prostředí internetu. Internet je poslední dobou velký fenomén a většina lidí si už život bez něho nedokáže představit. Prostor internetu má však své kladné i záporné stránky. Temnou stránkou prostředí internetu jsou právě rizika a těmi jsou kyberšikana, kyberstalking, sexting a kybergrooming. Tyto modely chování v prostředí internetu jsou nebezpečné a bohužel i velmi rozšířené mezi lidmi, především u dospívajících ve školním věku.

V teoretické části se na základě studia odborné literatury zabývám nejprve popisem internetu a jeho historií. V další kapitole se budu věnovat sociálním sítím, které rozšířím o historii a rizika. V dalších kapitolách se budu věnovat rizikům v prostředí internetu. Nejrozsáhlejší kapitola kyberšikany pojednávající o jejích nástrojích, projevech, specifikách je zajímavá a velmi naučná. Poté následuje kyberstalking, kde se v úvodu kapitoly zmíním o rozdílu stalkingu oproti kyberstalkingu. Dále se v této kapitole uvedu projevy a právní rámec kyberstalkingu. Posledními kapitolami jsou sexting a kybergrooming.

Praktická část je založena na dotazníkovém šetření a následném statistickém ověření mnou stanovených statistických hypotéz. Důležité odpovědi zpracuji do grafů a tabulek a vyhodnotím jejich výsledky. Hlavním cílem výzkumu je zjištění závislosti postojů mužů a žen, nebo jak se liší názory respondentů v rozdílu věku.

Cílem práce je charakteristika rizik, která nás mohou potkat v prostředí internetu. Dále také kvantitativní výzkum pomocí dotazníkového šetření a zjistit, jak se k rizikům internetu staví vybraní respondenti.

1 INTERNET

Internet se za poměrně krátkou dobu stal neodmyslitelnou a významnou součástí postmoderního světa. Rozvoj informačních komunikačních technologií, lidská zvědavost, potřeba sociálního kontaktu a komunikace významně přispěli k rozšíření internetu. Internet se stal důležitou součástí práce a studia, ale také zdrojem informací a zábavy. Je to celosvětový systém navzájem propojených počítačových sítí, které spojují tzv. síťové uzly. Tím může být počítač nebo zařízení se speciální sítíovou funkcí, např. router. Klíčové jsou také pro fungování internetu protokoly TCP/IP. Pro internet jsou protokoly TCP/IP důležité z toho důvodu, aby komunikace probíhala bez chyb a mezi správnými počítači. Služby, které je možné na internetu provozovat, jsou například www stránky nebo email. Tyto služby se provozují pomocí počítačových programů, které mezi sebou komunikují pomocí protokolů. [9], [11]

1.1 Historie internetu

Původní myšlenka dnešního internetu byla zcela odlišná. Armáda spojených států amerických zamýšlela především za účelem armádních výzkumů, efektivní propojení a předávání informací v digitální podobě prostřednictvím sítě. Z tohoto důvodu byla na přelomu 60. let zprovozněna síť ARPANETu, kterou tvořily čtyři uzly. Základem tohoto programu bylo propojení armády a univerzitních laboratoří, které se zabývaly výzkumem. Důležitý byl rychlý přenos informací bez potřeby kontroly lidským faktorem. Po několika letech došlo k rozdělení ARPANETu na dvě části – na ARPANet a MilNet (armádní síť) - které mohly mezi sebou komunikovat. Na různých platformách začaly postupně vznikat vícečetné sítě. Po sjednocení můžeme označit rok 1973 za opravdový vznik internetu. Na počátku devadesátých let se z původně malé experimentální počítačové sítě, která spojovala jen asi deset vojenských stanovišť ve spojených státech, stalo globální interaktivní médium. Rychlost, kterou se internet začal šířit do celého světa, byla a stále je obrovská. [11], [13]

1.2 Historie internetu v České republice

Historie internetu v ČR se začíná psát počátkem roku 1990. Tehdy ještě v bývalém Československu neexistovaly žádné linky mimo telefonních, první pokusy o vytvoření počítačové sítě se prováděly pomocí linek veřejné telefonní sítě. V listopadu roku 1991 proběhly první pokusy o připojení k Internetu. Do internetového uzlu v Linci vedla linka z Prahy (ČVUT). Oficiální připojení naší republiky proběhlo 13.2.1992, které se také odehrálo na pražském ČVUT. [7]

2 SOCIÁLNÍ SÍŤE

Sociální síť je propojená skupina lidí, kteří se navzájem ovlivňují, přičemž mohou, ale také nemusí, být příbuzní. Sociální síť je tvořena na základě společných rodinných vazeb, zájmů nebo z jiných důvodů, jako například politických, kulturních nebo také ekonomických zájmů. [13]

Sociální síť se rozumí každý systém, který umožňuje udržovat a vytvářet seznam vzájemně propojených přátel a kontaktů. Každý uživatel sociálních sítí definuje své charakteristiky a vlastnosti, které jsou pro další uživatele veřejně dostupné. Lidé se v rámci sociálních sítí mohou vzájemně vyhledávat a také vytvářet virtuální komunitu. [13]

Sociální síť se staly jedním z hlavních zdrojů zábavy, prostředkem seberealizace, navazování a udržování vztahů, nástrojem komunikace, ale také pomocníkem při studiu nebo při budování kariéry. [8]

2.1 Historie sociálních sítí

Počátek vývoje sociálních sítí sahá až do 80. a 90. let, kdy byl spuštěn systém **Bulletin Board System (BBS)**. V roce 1994 se po vynálezu WWW objevují stránky **Geocities**. Poté z původně malého projektu vzniká další úspěšná sociální síť s názvem **classmates.com**. V roce 1997 vznikla sociální síť **SixDegrees.com**, která umožňovala vytvářet profily uživatelů a navazovat s ostatními vazby. V roce 2004 byl spuštěn **Facebook**. Ze začátku se jednalo o sociální systém určený výhradně pro studenty Harvardské univerzity. [13], [20]

2.1.1 Bulletin Board systém

Bulletin Board Systém (BBS) byl systém, který poskytoval přístup k centrálnímu systému zpravidla přes modem. Odkud bylo možné zanechávat zprávy ostatním uživatelům a zároveň stahovat hry a programy. [13]

2.1.2 Geocities

V roce 1994 se objevují stránky Geocities, které umožnily vytváření vlastních webových stránek přiřazených k jednomu ze šesti charakteristických měst a personalizovat web. [13]

2.1.3 Classmates.com

V roce 1995 byla Randym Conradem vybudována první internetová sociální síť. Randy Conrad se chtěl spojit se svými spolužáky a jelikož se mu to klasickými způsoby nedařilo, zkusil

to pomocí počítačové sítě. Sociální síť s názvem Classmates.com vznikla z malého projektu a sloužila jako určitý typ komunitní sítě. Classmates.com byla vzorem pro český server spolužáci.cz. [13]

2.1.4 SixDegrees.com

V roce 1997 vznikla sociální síť SixDegrees.com, která umožňovala nejen vytvářet profily uživatelů a navazovat s ostatními kontakty, ale také dovozovala procházet seznamy vazeb ostatních uživatelů. Sociální síť Sixdegrees.com byla předchůdcem dnešních sociálních sítí jako je např. Facebook nebo Myspace. [13]

2.1.5 Facebook

Facebook založil bývalý student Harvardu Mark Zuckerberg. Ve druhém ročníku vytvořil stránku „facemash“, která umožňovala hodnocení studentek z okolních kolejí. Vždy se objevily dvě fotky studentek, které návštěvníci hodnotili. Během prvních hodin měla stránka mnoho návštěvníků, kteří posoudili kolem 22 000 fotografií dívek. Stránka se velmi rychle šířila, ale zanedlouho byla stažena vedením univerzity a její autor byl potrestán půlročním podmíněným vyloučením z univerzity. Počátkem roku 2004 začíná Zuckerberg programovat rozsáhlejší projekt. V únoru téhož roku spustil stránky, které pojmenoval „Thefacebook“. Později se přejmenovaly na „facebook“. Původně měly být dostupné studentům a zaměstnancům Harvardské univerzity, ale postupem času se rozšiřovaly i na další univerzity. V roce 2006 byl facebook zpřístupněn veřejnosti. Podmínkou byla platná emailová adresa a věk nad 13 let. [5], [13]

2.2 Rizika sociálních sítí

Sociální sítě jsou určeny ke slučování lidí, seznamování a udržování vzájemných kontaktů. Na většině sociálních sítích jsou námi zveřejněné údaje zobrazeny všem připojeným kontaktům. Z tohoto důvodu je velmi důležité uvažovat o tom, jaké informace o sobě zveřejníme. Rovněž je hlavní si uvědomit, kdo tyto informace uvidí. Je nutné si zapamatovat, že to, co o sobě zveřejníme na internetu, už obvykle nejde vzít zpět. Záludností sociálních sítí také bývá snadné šíření nepravdivých zpráv. Proto je také vhodné, než těmto zprávám uvěříme, si je ověřit ještě z jiných zdrojů. Dalším rizikem sociálních sítí je také kyberšikana, sexting, kybergrooming a stalking. Mezi nejrizikovější skupiny patří zejména děti a mládež. Možná právě proto, že mají nižší smysl pro zodpovědnost, a ne vždy si uvědomují možné důsledky. [4], [17]

3 KYBERŠIKANA

Kyberšikana je s tradiční šikanou zpravidla nerozlučně spjata, sdílí její základní rysy a projevy. Je to speciální druh šikany, který je neodmyslitelně spojený s internetem, mobilními telefony a jinými nástroji moderních komunikačních technologií. Slouží k ublížení a také zesměšnění jiné osoby, často se jedná o osoby slabší, plaché a stydlivé. Velmi užívanou definici kyberšikany nabízí Priceová a Dalglish (2010, s 51): „Kyberšikana je kolektivní označení forem šikany prostřednictvím elektronických médií, jako je internet a mobilní telefony, které slouží k agresivnímu a záměrnému poškození uživatele těchto médií. Stejně jako tradiční šikana zahrnuje i kyberšikana opakované chování a nepoměr sil mezi agresorem a obětí“. [16] Existuje mnoho druhů kyberšikany. Agresor může oběť obtěžovat prostřednictvím mobilních telefonů, například zasíláním SMS zpráv nebo obtěžujícími telefonáty. Dále lze kyberšikanu realizovat prostřednictvím internetu, například šikanujícími e-maily, přes založené webové stránky, sociální sítě a chatovací místnosti. [7], [11], [12]

3.1 Nástroje kyberšikany

Kyberšikana může mít různé podoby. Nejčastěji se provádí v prostředí internetu nebo prostřednictvím mobilních telefonů. V dnešní době rozvoje počítačových technologií k nim můžeme také přidat další přenosná zařízení, jako třeba notebooky, tablety, nebo také chytré telefony. Kyberšikana má různé podoby, a proto jsou pro ně použity rozdílné nástroje. Riziko kyberšikany je v dnešní době umocněno nástupem chytrých zařízení a technologií. [7], [11]

3.1.1 Textové zprávy prostřednictvím mobilních telefonů

Zasílání SMS zpráv se stalo velmi oblíbeným hlavně mezi mládeží. Patří k významnému komunikačnímu prostředku, ale také může být nástrojem kyberšikany. Obtěžujícím prostředkem mohou být neslušné, vyhrožující SMS, které může agresor posílat nepřetržitě. Další možností pro agresora je také možnost obtěžování prozváněním, nebo také tzv. „mlčící“ volání. Výhodou pro agresora bývá to, že předplacená SIM karta je velmi dostupná. Především ale není evidováno, kdo předplacenou SIM kartu kupuje. [7], [11], [12]

3.1.2 E-mailové zprávy

E-mail je jednou z nejpoužívanějších komunikačních technologií. Právě z tohoto důvodu se velmi často stává kanálem pro šíření kyberšikany. Pro agresora je to vhodný nástroj pro šíření kyberšikany z toho důvodu, že se při jeho použití může snadno skrýt do anonymity. Další výhodou je, že zpráva může být zaslána velkému počtu lidí. Jestliže agresor pošle zraňující

obsah e-mailem, informace se rychle šíří, jak na sebe navazují další a další okruhy kontaktů různých lidí. [7], [11], [12]

3.1.3 Instant messaging (IM)

Instant messaging jsou chatovací místnosti jako například ICQ a Skype. Jedná se o velmi využívanou internetovou službu. Komunikace probíhá v reálném čase a jde o písemnou nebo video komunikaci. IM umožňuje svým uživatelům sledovat, který z jejich přátel je právě připojen a podle potřeby jim může zasílat zprávy, obrázky, videa a přeposílat soubory. Agresor může pomocí IM zasílat oběti obtěžující a zastrašující zprávy. Dále pokud agresor zjistí přístupové heslo, může rozesílat přes účet oběti kompromitující fotografie či videa dalším osobám. [7], [11], [12]

3.1.4 Sociální síť

Prostřednictvím sociálních sítí se sdružují lidé, kteří by se fyzicky sejít nemohli, ale také ti, kteří se mimo internet scházejí. Hlavním atributem sociálních sítí je to, že prakticky v reálném čase sledujete, co ostatní uživatelé dělají. Uživatelé na sociálních sítích sdílejí své osobní fotky a veškeré změny, které uživatel na svém profilu udělá, ihned vidí ostatní uživatelé. V současné době se sociální síť hodně rozvíjejí v důsledku nově vznikajících technologií. Na druhou stranu jsou také sociální síť nebezpečné, a to z několika důvodů. Hlavním důvodem nebezpečí je hlavně to, že některé uživatele neznáme a nevíme, čeho jsou schopni. Dále to může být chování uživatelů, kteří si přidávají do svých seznamů přátel lidi, které vůbec neznají a sdílejí s nimi osobní informace, které mohou být následně zneužity. Sociální síť jsou nevyzpytatelné a v podstatě nikdy nevíte, co se může stát. [7], [11], [12]

3.2 Projevy kyberšikany

Nancy Willard (2007), jedna z prvních autorek zabývajících se tématem kyberšikany a autorka knihy *Kyberšikana a kyberhrozby (Cyberbullying and Cyberthreats)*, „vymezila způsoby chování, které pod pojem kyberšikana spadají:“ [21]

3.2.1 Provokování (flaming)

Jedná se o prudkou hádku, která se uskutečňuje mezi dvěma nebo více osobami nějakého virtuálního komunikačního prostředí. Nejčastěji probíhá před svědky, většinou přes chatovací místnosti nebo diskuzní skupiny. Zpravidla dochází k nadávkám, urážkám a agresor může i přímo vyhrožovat. Cílem agresora je začít provokativní válku tzv. flame war, při které jsou

porušena pravidla komunikace. Toto agresivní chování ve formě slovního napadení v prostředí internetu lze chápat jako kyberšikanu. [11], [12]

3.2.2 Kyberobtěžování (cyberharrassment)

Kyberobtěžování lze vymezit jako určité chování či akce, které jsou cíleně zaměřeny na konkrétní osobu. Agresor opakovaně zasílá zprávy, které jsou obětí vnímány jako nepříjemné. Je chápáno jako specifická forma kyberšikany, která zahrnuje opakované zasílání urážlivých SMS zpráv, MMS zpráv nebo emailů. Provokování se od kyberobtěžování liší hlavně tím, že kyberobtěžování trvá delší dobu a je zaměřeno cíleně na jednu osobu. [11], [12]

3.2.3 Očerňování

Je zasílání škodlivých zpráv, které jsou o někom šířeny a jsou nepravdivé. K jejich šíření se obvykle používá e-mail, IM nebo webová stránka. [7], [12]

3.2.4 Napodobování, používání cizí identity

Útočník se vydává za někoho jiného, ukradne identitu oběti. Většinou se nabourá do elektronického účtu (e-mail, IM, do facebookového profilu), kde pomlouvá ostatní uživatele a sdílí nevhodné materiály. To vše se děje za zády majitele, který o ničem neví. Účelem tohoto zneužívání bývá to, že agresor chce očernit osobu, ze kterou se vydává. [7], [18]

3.2.5 Odhalování tajemství a podvádění

Jedná se o odhalování tajemství, které agresor zveřejňuje o oběti v prostředí internetu. Intimní či citlivé materiály rozešle pomocí e-mailu, IM nebo sociální sítě. Takové materiály může agresor získat tím, že mu je oběť poskytne sama nebo je útočník od oběti vyláká. [12], [18]

3.2.6 Vyloučení z on-line skupiny (exclusion)

Dojde k záměrnému vyloučení z on-line skupiny. Mezi základní lidské potřeby patří snaha být součástí nějaké skupiny. Proto záměrné vyloučení ze skupiny může mít na určité jedince vážný emoční dopad. [12], [18]

3.2.7 Pronásledování na internetu – Kyberstalking

On-line obtěžování oběti, ve kterém hrozí fyzické napadení oběti a nadměrné zastrašování. S kyberstalkingem se setkáváme v případě partnerských rozchodů, kdy se jeden z účastníků nemůže s rozchodem smířit. (Tomuto tématu se budu více věnovat v kapitole 4) [11]

3.2.8 Happy slapping

K tomuto rozdělení forem kyberšikany lze ještě přidat tzv. „fackování pro zábavu“. Jedná se o jednu z novějších projevů kyberšikany, která se poprvé objevila ve Velké Británii. Skupina mladých lidí někoho nečekaně napadne. Většinou se jedná o pohlavek, ale někdy dojde i k vážnějším ublížením. Celé napadení se natáčí na mobilní telefon nebo videokameru. Tato nahrávka je následně umístěna na internet, čímž je oběť veřejně ponížena. Nahrané video je určeno k pobavení, ale pro většinu lidí toto zábavné není. Nejde však jen o fyzické ublížení, ale některé útoky se staly až příliš agresivní a někdy dokonce skončily smrtí. Z tohoto důvodu začaly některé státy pracovat na legislativních opatřeních ohledně kyberšikany. Obětí se může stát v podstatě kdokoli – někdo, kdo je na procházce, jede na kole nebo náhodný kolemjdoucí. [6], [7], [11], [12]

3.3 Specifika kyberšikany

V klasické šikaně dochází k agresivnímu chování. Mezi agresorem a obětí jsou často nevyrovnané síly a velmi často dochází k opakování útoků ze strany agresora. Tato specifika se v případě kyberšikany mnohdy vůbec nevyskytují. Agresorům se díky internetu dostává velký prostor a mají možnost využít nových prostředků k ubližování oběti. [7]

3.3.1 Agresor

Při kyberšikaně nemusí být agresorem silný jedinec. Ve většině případů je pachatel kyberšikany anonymní, skrytý za přezdívku nebo jiným neurčitým identifikátorem. Virtuální prostředí smazává rozdíly mezi lidmi jako např. věk, postavení, fyzické dispozice, nebo také odvahu zaútočit, proto je snazší stát se agresorem. Virtuální prostředí dává možnost i těm lidem, kteří těmito možnostmi v jisté míře nedisponují. Agresorem se stává takový jedinec, který je zdatný v počítačových technologiích – může to být prakticky kdokoli. Profil je takový, že agresory se stávají takoví lidé, kteří se vyznačují nižším sebevědomím, sníženými sociálními dovednostmi, trpí pocitem nejistoty, nedostatečným uznáním a osamělostí. Mezi kolektivem tito jedinci nebývají oblíbení, což si kompenzují trápením ostatních. Šikanují, protože pocitem moci nad ostatními jim pomáhá kompenzovat vlastní nedostatky. Útočníci pravděpodobně tráví velké množství času na internetu, a to bez dohledu rodičů, kteří se v dnešní době příliš nezajímají o to, co jejich děti dělají na internetu. [7], [12], [18]

3.3.2 Oběť

Ani u obětí kyberšikany stejně jako u původců nezáleží na věku, pohlaví, fyzické síle či postavení ve společnosti. Výše uvedené aspekty jsou v elektronické komunikaci potlačeny a nemají takový význam jako při komunikaci tváří v tvář. Obětí kyberšikany se většinou stávají osobnosti se sníženou schopností se bránit. Stejně jako u agresora platí, že se jedná prakticky o kohokoliv. Jen se zde vylučuje sociální nebo fyzická zdatnost jedince, která v kyberprostoru nehraje žádnou roli. Oběti kyberšikany tráví více času na internetu a bývají často málo obeznámeny s riziky, které na ně na internetu číhá. Větší riziko kyberšikany hrozí u jedinců, kteří jsou na mobilním telefonu či počítači závislí. [7], [18]

3.3.3 Místo a čas útoku

V případě klasické šikany dochází k tomu, že obvykle víme, kdy a kde k útoku dojde, zatímco s kyberšikanou se můžeme setkat kdykoliv a kdekoliv. Obětí kyberšikany se můžeme stát kdykoliv a hlavně vždy, když budeme připojeni k internetu nebo mobilní síti. Problém je, že se před kyberútokem nemáme kam schovat, útočník se může připojit k internetu a obtěžovat nás třeba i o půlnoci v bezpečí domova. [18]

3.3.4 Diváci a šířitelé

Při kyberšikaně může být přihlížejícím v podstatě každý, kdo je připojený k internetu. Vyjma diváků se do kyberšikany také zapojují tzv. šířitelé kyberšikany. Jsou to lidé, kteří posílají dalším lidem odkaz na stránky, kde se objevila kyberšikana, čímž se do kyberšikany vědomě i nevědomě sami zapojují. Těmto lidem, kteří kyberšikanu šíří, nedochází to, že mohou znásobit dopad útoku na oběť. Tímto způsobem poškozují oběť daleko více než primární útočník. Z tohoto pohledu se stávají sekundárními útočníky a vlastně i spolupachateli kyberšikany. [18]

3.3.5 Diagnostika

Vyhledávání obětí kyberšikany je složité, protože psychické týrání na oběti nezanechává žádné zjevné stopy. Oběti kyberšikany jsou často uzavřeny do sebe, nerady se svěřují a nekomunikují o svých problémech s jinými lidmi. Jelikož jsou uzavřeny do sebe, jsou na řešení svých problémů samy a často dochází k tomu, že takovouto situaci neunesou. [18]

4 KYBERSTALKING

Stalking je v překladu lov, pronásledování. Doslovný překlad tohoto slova ještě není, jedná se v podstatě o nový projev kyberšikany. Stalking je systematické, opakované, dlouhodobé a stupňované pronásledování. Agresor se snaží v oběti projevit pocit strachu. Oběť většinou sleduje, zasílá jí obtěžující SMS nebo e-maily. Pokud útočník k obtěžování použije ICT, jedná se o kyberstalking. Kyberstalker je takový člověk, který svou zamilovaností, urputností a sexuálními motivy neustále obtěžuje svou oběť např. prostřednictvím chatu, IM, nebo e-mailu. Nejčastěji se oběťmi kyberstalkingu stávají známé osobnosti, politici, bývalí partneři nebo zhrzení v lásce. Pachatelé většinou bývají muži a oběťmi ženy, větší pravděpodobnost je, že oběť pachatele osobně zná a měli spolu bližší vztah. Kyberstalking je pro pachatele velmi atraktivní z toho důvodu, že se může kdykoliv připojit k internetu a začít terorizovat svoji oběť. Dokonce existují i internetové stránky, na kterých je návod, jak začít se stalkingem. Právě toto některé země podnítilo k tomu, aby začaly proti stalkingu a kyberstalkingu bojovat i legislativně. [3], [7], [18]

4.1 Projevy kyberstalkingu

4.1.1 Opakované a dlouhodobé pokusy kontaktovat oběť

Útočník se snaží navázat kontakt s obětí. Nejčastějšími projevy jsou zasílání SMS zpráv, e-mailů, dopisů, telefonátů, vzkazů na ICQ, Skype a různé druhy chatu, ale také je možné zasílání nechtěných dáreků. Obsah těchto zpráv může být veselý a příjemný, nebo naopak nepříjemný a zastrašující. Výjimkou nejsou zprávy, které jsou z počátku příjemné, snažící se získat odpověď či kontakt oběti. I tyto zprávy však zpravidla končí urážením, nevkusnými připomínkami a zastrašováním, snaží se vyvolat pocit viny. [1], [18]

4.1.2 Destrukce věcí oběti

Dalším stádiem kyberstalkingu může být naplňování výhrůžek, pokud selhávají dosavadní pokusy o destrukci oběti. Může docházet k poškozování věcí, jako třeba poškrábané auto, propíchané pneumatiky nebo rozbité okno. V horších případech může dojít až k zabití domácího zvířete. Dále sem také můžeme zařadit zasílání virů e-mailem, čímž může oběť nenávratně ztratit veškerá data v počítači. Dále může dojít k napadání elektronických médií, kdy je snahou agresora dostat se k osobním údajům oběti. [1], [18]

4.1.3 Snaha poškodit reputaci oběti

V rámci kyberstalkingu se útočník snaží poškodit pověst oběti, např. šířením nepravdivých informací v okolí oběti, jako je zaměstnání, rodina, přátelé a sousedé. Kyberstalking se může projevovat založením falešné internetové stránky nebo blogu, na kterém o oběti zveřejňuje nepravdivé informace, čímž chce snížit důvěryhodnost a reputaci oběti. [1], [18]

4.1.4 Demonstrování moci a síly stalkera

Stalker dává ve svém jednání důraz na přímé či nepřímé výhrůžky, které v oběti budí oprávněný strach a obavy. Nejčastěji se sníží k tomu, že svou oběť sleduje cestou do zaměstnání, na nákup, autem, nebo na ni čeká před domem. Dochází také k výhrůžkám fyzickým násilím, dokonce i zabitím. Pokud se jedná o sadistického pronásledovatele, který se snaží zcela kontrolovat život oběti, je riziko jejího napadení včetně usmrcení podstatně vyšší. Pronásledovaný se velmi často stává obětí sexuálně motivované vraždy. V případě elektronických masmédií se útočník většinou omezuje na různé druhy výhrůžek, které opírá o znalosti o oběti a o to, že ví, co dělá. (vím, co máš na sobě - vím, co děláš - vím, kde bydlíš). [1], [18]

4.2 Právní rámec stalkingu

Od 1. 1. 2010 se stal stalking trestným činem. Podle § 354 trestního zákoníku je kvalifikován jako nebezpečné pronásledování a při prokázání viny pachateli hrozí trest odnětí svobody až na jeden rok nebo zákaz činnosti, v závažnějších případech pak trest odnětí svobody ve výměře šest měsíců až tři roky. [2], [14]

Poprvé bylo nebezpečné pronásledování označeno za trestný čin v Kalifornii v roce 1990. [15]

Zařazení stalkingu do trestního zákoníku je první krok v boji s tímto nebezpečným chováním. Jedná se totiž o velký problém, který se pořád vyvíjí a rozmáhá, neboť informační technologie znesnadňují nalezení pachatele. Oběti tak může dlouhodobě ztrpčovat život zásahy do jejího soukromí a života. [3]

5 SEXTING

Sexting je v překladu sextování, slovo vzniklo spojením dvou slov sex a textování. Je to rozesílání textových zpráv se sexuálním obsahem. Nemusí se jednat jen o fotografie, ale také o videa. Tyto záznamy jsou velmi často zveřejněny na internetu, či sociálních sítích. Tímto způsobem dochází k poškozování oběti a známé jsou také různé formy vydírání. Ve většině případů se toto stává, když dojde k rozchodu partnerů nebo přátel. První případ, kdy se sexting objevil v České republice, byl v roce 2005. Celosvětově je zakázáno šíření dětské pornografie, ale bohužel sexting právě toto podporuje. Jedná se v podstatě o nový problém, který souvisí s internetovými technologiemi. Těžce souvisí s kyberšikanou, protože takovéto chování může být při kyberšikaně zneužito. Sexting také velmi úzce souvisí s tzv. kybergroomingem, kdy se často stává prostředkem pro vydírání. [7], [19]

5.1 Rizika sextingu

Sexting je velmi rizikový, a to hned z několika důvodů:

- Potencionálním útočníkům poskytujeme intimní materiály a nikdy nevíme, jestli je nepoužije proti nám.
- Takový materiál může několik let kolovat internetem nebo nemusí být použit hned, ale třeba o několik let později.
- Oběť může být vystavena sexuálnímu harašení nebo obtěžování.
- Šířitelé sextingu se mohou stát pachateli trestného činu či přestupku, jako je třeba šíření dětské pornografie, ohrožování mravní výchovy mládeže. [19]

5.2 Právo a sexting

Každý případ se řeší individuálně, záleží na tom, jak byly snímky pořízeny, kolik let je oběti a jaký druh intimního materiálu se šíří internetem. Některé jsou vyhodnoceny jako přestupek, některé jako trestný čin a jiné se dokonce řeší jen občanskoprávní cestou. [19]

Od 1. 1. 2010 je v platnosti trestní zákoník, ve kterém je trestným činem výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií a zneužití dítěte k výrobě pornografie.

Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií je obsaženo v zákoně číslo 40/2009 Sb. Podle §§ 192 a 193 trestního zákoníku hrozí pachateli dle závažnosti spáchaného skutku trest odnětí svobody ve výměře šesti měsíců až osmi let, zákazu činnosti nebo propadnutí věci či majetku. [14]

6 KYBERGROOMING

Termín kybergrooming označuje chování uživatelů internetu, kteří se snaží v oběti vyvolat pocit bezpečí, falešnou důvěru a přimět ji k osobní schůzce. Následkem této schůzky může být fyzické násilí, sexuální zneužití, zneužití oběti pro dětskou prostituci nebo k výrobě dětské pornografie. Kybergrooming je druhem psychické manipulace, která je realizována v prostředí internetu. Je velmi často vázán na komunikační systémy, nejčastěji veřejné chaty, seznamky, ICQ, sociální sítě nebo e-mail. Útočník velmi často využívá internetových seznámek, na kterých hledá kontakt s dětmi, kterým dále nabízí peníze nebo různé dary. Jakmile dojde ke schůzce, velmi často poté dojde k sexuálnímu zneužití dítěte. Internet svou oblíbeností nejen u dětí, ale i dospělých, rozšiřuje pole působnosti sexuálních delikventů. Ti na internetu vyhledávají své oběti např. za účelem vytváření pornografických materiálů a mnoha dalších nelegálních činností. [10], [18]

6.1 Oběť

Nejčastěji se oběťmi kybergroomingu stávají děti ve věku 11-17 let. Většinou to jsou dívky než chlapci a lze předpokládat, že oběťmi se stávají více ti, kteří tráví více času na internetu a v online komunikačních prostředích (chat, ICQ, IM a sociální sítě). Právě na těchto internetových stránkách se navazují virtuální kontakty s ostatními. To je právě nebezpečné, protože nevíme, kdo přesně sedí na druhé straně. V posledních letech po rozšíření sociálních sítí se také kybergrooming rozmohl právě na nich (facebook, twitter, MySpace). Ty díky velmi dobře propracovaným virtuálním sociálním vazbám poskytují ideální podmínky pro rozšíření kybergroomingu. [18]

6.2 Útočník

Útočník se většinou vyznačuje neobyčejnou trpělivostí, s dítětem dokáže komunikovat i několik měsíců i déle. Schůzku v reálném světě si kybergroomer sjednává s dítětem až v případě, že si je jistý jeho důvěrou k sobě samému. Projev k dítěti je velmi přátelský a vždy se enormně zajímá o rozvíjení vzájemného vztahu. U většiny kybergroomerů byl diagnostikován patologický zájem o děti. Chování útočníků je vysvětlováno podle toho, že velmi často navazují kontakty s dětmi, protože mají strach z navazování vztahů s dospělými. Vztahy s dětmi vnímají jako méně ohrožující a lépe se s nimi kontakt navazují. Cítí se také bezpečněji ve vztahu s dětmi než s dospělými. Tvoří heterogenní skupiny, ve kterých najdeme uživatele s vysokým, ale i nízkým společenským postavením. Ve většině případů oběť pachatele zná, dokonce to často bývají i členové rodiny nebo známí. [7], [18]

6.3 Jak se před kybergroomingem chránit

Nejdůležitější ochrana před kybergroomingem je prevence, která spočívá hlavně v dobré informovanosti rodičů a učitelů o nebezpečí internetové komunikace. Hlavní je komunikace mezi rodičem a dítětem, neboť rodiče jsou ti, kteří by měli děti varovat. Podstatné rovněž je, aby důležité informace o riziku sociálních sítí a internetu získávaly děti ve škole. [18]

7 KVANTITATIVNÍ VÝZKUM

7.1 Vymezení výzkumného problému

V dnešní době se rozvíjí kyberšikana na školách. Je to z důvodu vývoje komunikačních technologií a mírnému přístupu žáků, rodičů, ale i učitelů k prostředkům umožňující komunikaci přes internet. Internet využíváme nejen k zábavě či získávání informací, ale také k práci. Kromě těchto všech kladů má internet i zápory. Bývá zde mnoho nebezpečí, jako je anonymita, velká rychlost šíření materiálů a množství lidí, kteří nemusí být vždy přátelští. Na školách narůstá brutalita, a to nejen fyzická, ale hlavně přes internetovou komunikaci nebo mobilní telefony. V mém výzkumu jsem se zaměřila na kyberšikana, čas strávený na internetu, sociální sítě a také na to, co děti sdílejí na internetu. Výzkum jsem zaměřila na druhý stupeň základní školy.

7.2 Cíle výzkumu

Cílem mého výzkumu bylo zjistit, kolik času tráví respondenti na internetu, od kolika let a jaké vůbec používají sociální sítě. Dále mě zajímalo, zda jsou respondenti ochotni se setkat s někým, koho znají jen z internetu, jaké informace zde sdílejí, jak se liší postoje mužů a žen, nebo třeba jestli se liší názory i co do rozdílu věku. Respondenti byli ve věku od 11 do 15 let, jednalo se tedy o žáky druhého stupně základní školy. Školu jsem vybírala v okolí mého bydliště, tedy Základní školu Častolovice. Dotazníky byly anonymní a byly rozdány v papírové formě.

V rámci výzkumu jsem stanovila tyto hypotézy:

7.3 Hypotézy

- Respondenti používají sociální sítě rovnoměrně bez ohledu na věk.
- Respondenti tráví na internetu čas rovnoměrně.
- Častěji by šli na osobní schůzku s někým, koho znají jen přes internet ženy než muži.
- Častěji o sobě zveřejňují soukromé informace na profilu respondenti ve věku 11-12 let než 13-14 let a 15 let.
- Častěji se agresory kyberšikany stávají muži než ženy.
- Častěji se svěřují s tím, že prožili kyberšikana (rodičům, sourozenci nebo kamarádovi) ženy než muži.

7.4 Metodologie výzkumu

Pro účely svého výzkumu jsem si vybrala metodu kvantitativní v podobě dotazníkového šetření. Dotazníky byly anonymní a byly rozdány na druhém stupni Základní školy Častolovice. Respondenti byli ve věku 11-15 let a všichni byli žáky výše zmiňované základní školy. Dotazník se skládal z otázek faktografických, které měly zjistit věk a pohlaví respondenta. Poté následovaly otázky, které se týkaly kyberšikany, sociálních sítí a sdílení osobních informací a osobních materiálů na internetu. Celý dotazník měl formu uzavřených otázek, u některých otázek byla možnost vybrání více odpovědí.

7.5 Charakteristika zkoumané skupiny

Dotazníky byly připraveny v papírové formě a byly rozdány daným respondentům. Výzkum byl orientován na děti ve věku 11-15 let, což odpovídalo druhému stupni základní školy. Respondenti byli jak chlapci, tak samozřejmě i dívky. Pro svůj výzkum jsem si vybrala Základní školu Častolovice, kde jsem dotazníky osobně předala.

7.6 Předvýzkum

Před samotným výzkumem jsem pár dotazníků rozdala mezi několik osob, které odpovídaly danému věku a požádala jsem je o jejich vyplnění. Cílem předvýzkumu bylo zjistit, zda jsou otázky dobře formulované, zda jim respondenti rozumí a vědí, co na ně odpovědět. Díky tomuto výzkumu jsem v dotazníku udělala drobné úpravy a přidala vysvětlení několika pojmů, kterým by respondenti nemuseli rozumět. Poté jsem mohla dotazníky poskytnout dalším respondentům.

7.7 Sběr a zpracování dat

Sběr dat proběhl v květnu 2017 mezi žáky Základní školy Častolovice. Dotazníky byly rozdány v papírové formě, protože se jednalo v podstatě ještě o děti a bylo to pro ně jednodušší. Výběrová skupina je tvořena respondenty ve věku 11-15 let. Na druhém stupni této školy je celkově 117 žáků, vrátilo se mi 109 dotazníků, protože některé děti chyběly. Při kontrole dotazníků jsem musela 11 dotazníků vyřadit, neboť byly chybně vyplněny. Data z 98 správně vyplněných dotazníků byla kvantitativně zpracována, byly vypočteny četnosti odpovědí a provedeno jejich statistické zpracování. Tyto výpočty byly zaneseny do tabulek a grafů.

7.8 Výsledky výzkumu

1. Rozdělení respondentů podle pohlaví

Tabulka č. 1 – Rozdělení respondentů podle pohlaví

pohlaví	četnost	procenta
muži	42	42,86 %
ženy	56	57,14 %
celkem	98	100,00 %

Zdroj: vlastní

2. Rozdělení respondentů podle věku

Tabulka č. 2 – Rozdělení respondentů podle věku

věk	četnost	procenta
11-12	36	36,73 %
13-14	41	41,83 %
15 a více	21	21,43 %

Zdroj: vlastní

3. Rozdělení respondentů podle stráveného času na počítači

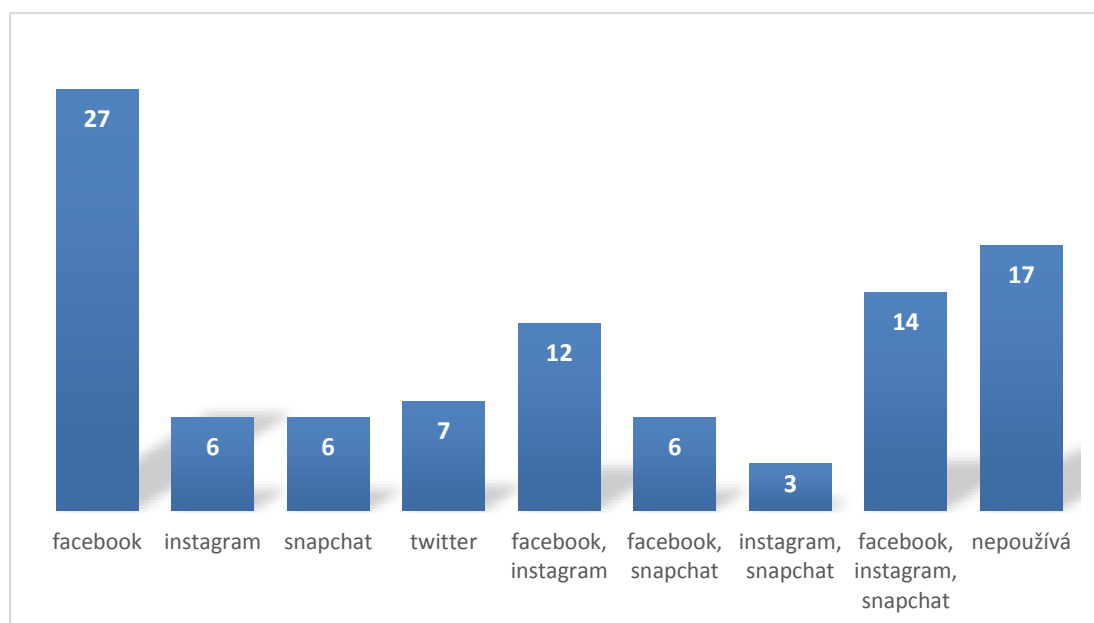
Tabulka č. 3 – Rozdělení respondentů podle stráveného času na počítači

čas strávený na internetu	četnost	procenta
1-1,5 hod	34	34,69 %
1-3 hod	30	30,61 %
více než 3 hod	32	32,65 %
vůbec	2	2,04 %
celkem	98	100,00 %

Zdroj: vlastní

Výsledky jasně ukazují, že z 98 respondentů bylo 56 žen a 42 mužů, procentuálně tedy bylo 57,14 % žen a 42,86 % mužů. Z druhé tabulky je možné zjistit, že nejvyšší zastoupení - celkem 41,83 % - měla mezi respondenty věková kategorie 13-14 let. Další věková skupina od 11 do 12 let měla mezi respondenty zastoupení 36,73 % a poslední věková skupina 15 a více let měla zastoupení 21,43 %. Z poslední tabulky vyplývá, že 1-1,5 hod tráví na internetu nejvíce respondentů, a to 34,69 %. Více než 3 hodiny tráví na internetu 32,65 % respondentů a 1-3 hodiny tráví na internetu 30,61 % respondentů. Respondentů, kteří nechodí na internet vůbec, je jen 2,04 %.

4. Jaké sociální sítě používáte?

Graf č. 1: Jaké sociální sítě používáte?

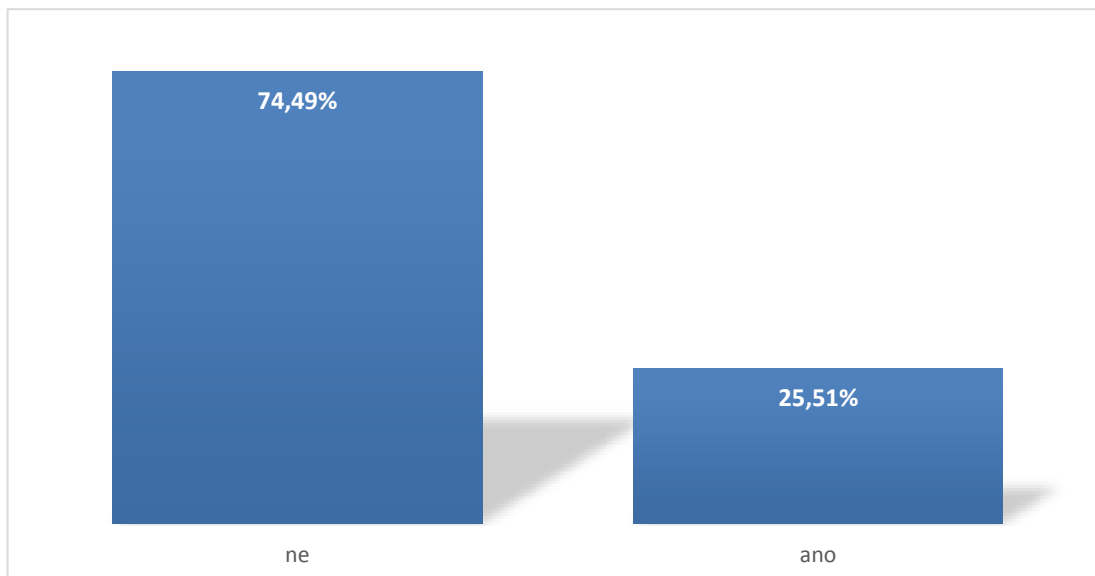
Zdroj: vlastní

Tato otázka měla zjistit, jaké sociální sítě respondenti nejvíce používají. Na otázku odpověděli všichni, tedy 98 respondentů.

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že nejvíce respondentů, a to 27, používá sociální síť facebook a 17 respondentů nepoužívá žádné sociální sítě. Sociální sítě facebook a instagram používá zároveň 12 respondentů a 7 respondentů používá twitter. Instagram a snapchat zvlášť používá 6 respondentů, a 6 respondentů používá zároveň facebook a snapchat. Nejméně, a to 3 respondenti, používají zároveň instagram a snapchat.

Dále je z výše uvedeného grafu možné zjistit, že 17 respondentů nepoužívá sociální sítě, čímž jsem získala odpověď na otázku č. 7 – Máte profil na sociální síti? - tedy že 17 respondentů nemá profil na sociální síti a 81 respondentů ano.

5. Zveřejňujete o sobě soukromé informace na profilu jako je třeba facebook?

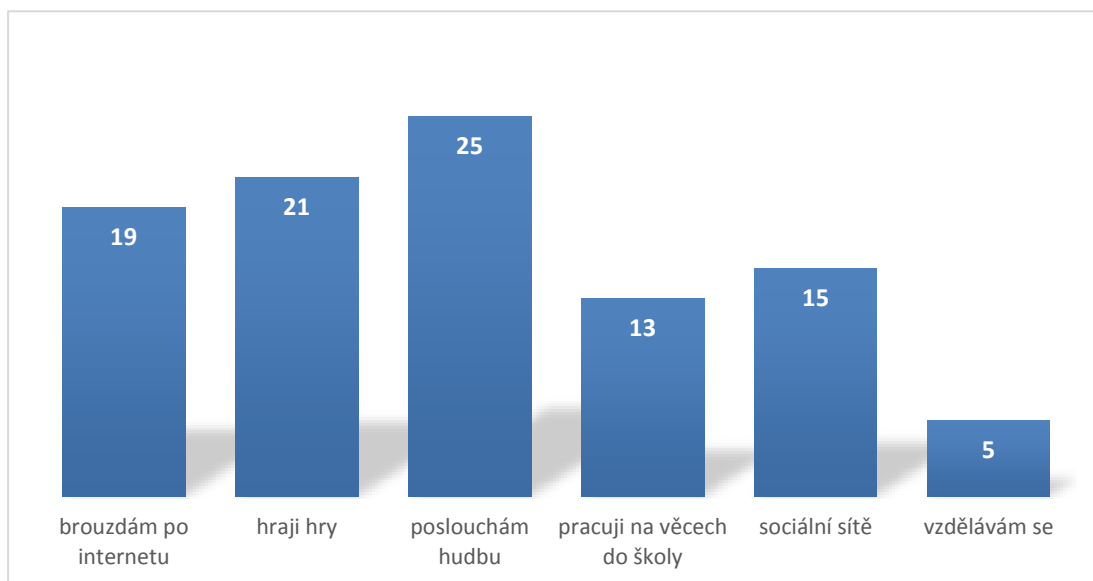
Graf č. 2: Zveřejňujete o sobě soukromé informace na profilu jako je třeba facebook?

Zdroj: vlastní

Z této otázky bych měla zjistit, kolik respondentů o sobě zveřejňuje soukromé informace na profilu, jak jsou opatrní a kolik informací jsou ochotni o sobě prozradit na internetu. Na tuto otázku odpovědělo 98 respondentů.

Z výše uvedeného grafu je vidět, že 74,49 % respondentů o sobě na profilu nezveřejňuje soukromé informace a 25,51 % ano, z čehož tedy plyne, že většina respondentů si své soukromí chrání.

6. Co nejčastěji děláte na počítači?

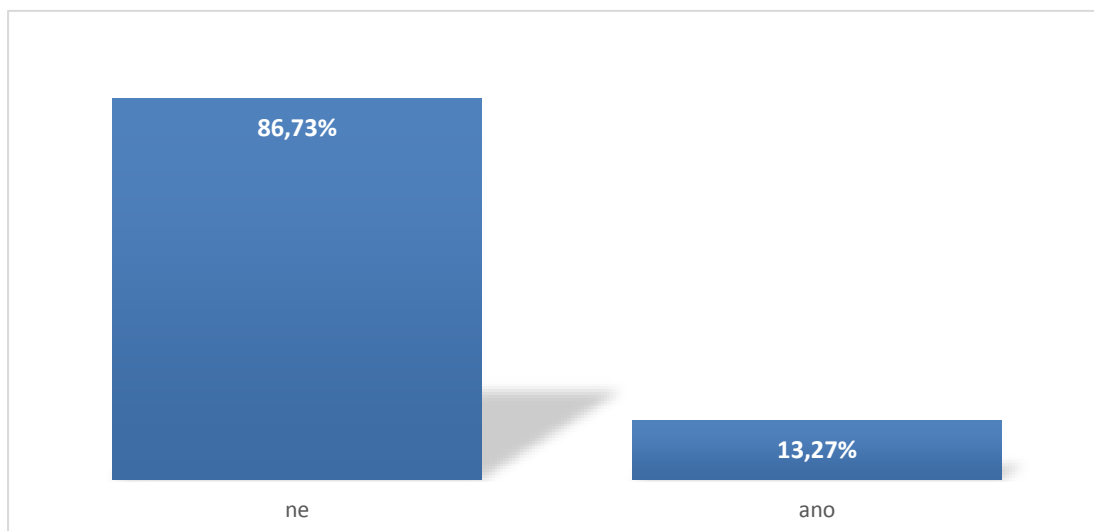
Graf č. 3: Co nejčastěji děláte na počítači?

Zdroj: vlastní

Účelem této otázky bylo zjištění, co respondenti nejčastěji dělají na počítači. Odpovědělo všech 98 respondentů.

Podle získaných údajů, které jsou zobrazeny ve výše uvedeném grafu, nejčastěji respondenti na počítači poslouchají hudbu. Dalších 21 respondentů zde hraje hry, 19 jich brouzdá po internetu a jen 15 je nejčastěji na sociálních sítích. Na věcech do školy pracuje 13 respondentů a posledních 5 se vzdělává.

7. Šikanovali jste vy osobně někoho?

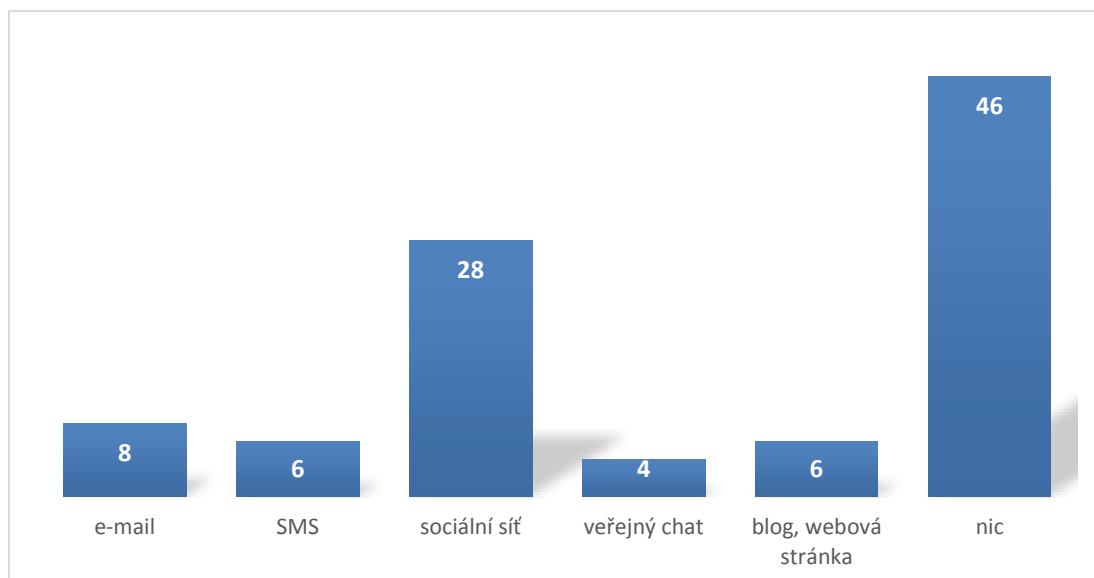
Graf č. 4: Šikanovali jste vy osobně někoho?

Zdroj: vlastní

Cílem této otázky bylo zjistit, jaké procento respondentů se stalo agresory kyberšikany. Předpokládám, že většina respondentů nejsou agresori.

Ve výše zobrazeném grafu vidím, že 13,27 respondentů se stalo agresory kyberšikany, naopak jejich většina, a to 86,73 %, tedy minimum, se jimi nestalo, což potvrzuje můj předpoklad.

8. Co agresoři používali k realizaci kyberšikany?

Graf č. 5: Co agresoři používali k realizaci kyberšikany?

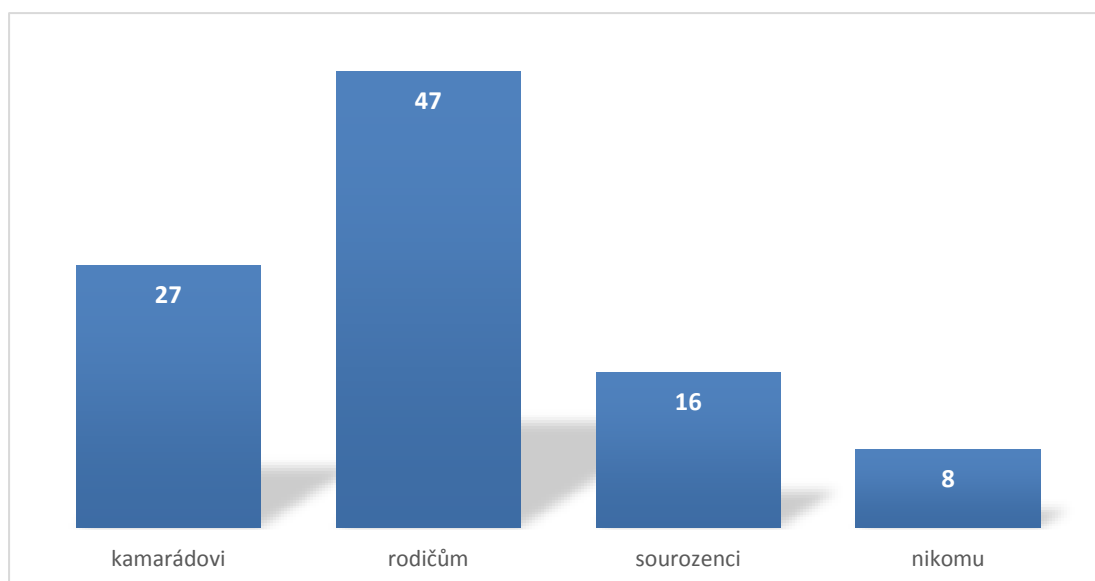
Zdroj: vlastní

Otázkou, co agresoři používali k realizaci kyberšikany, bylo zjištěno, jaké nástroje byly nejčastěji použity k realizaci kyberšikany. Dále pak, kolik respondentů se s kyberšikanou nesetkalo vůbec.

Z výše zobrazeného grafu vyplývá, že nejčastěji agresoři použili k realizaci kyberšikany sociální síť, jejich prostřednictvím se s ní setkala 28 respondentů. 8 respondentů zaznamenalo kyberšikanu prostřednictvím e-mailu a 6 pomocí SMS, blogu či webové stránky. Nejméně, a to 4 respondenti, se setkali s realizací kyberšikany přes veřejný chat.

Celkem 46 respondentů se nesetkalo se žádnou realizací kyberšikany, z čehož plyne, že 52 se jich s kyberšikanou setkalo. Většina respondentů se tedy stala agresorem nebo naopak obětí kyberšikany.

9. Komu byste se svěřili, kdybyste byli šikanováni?

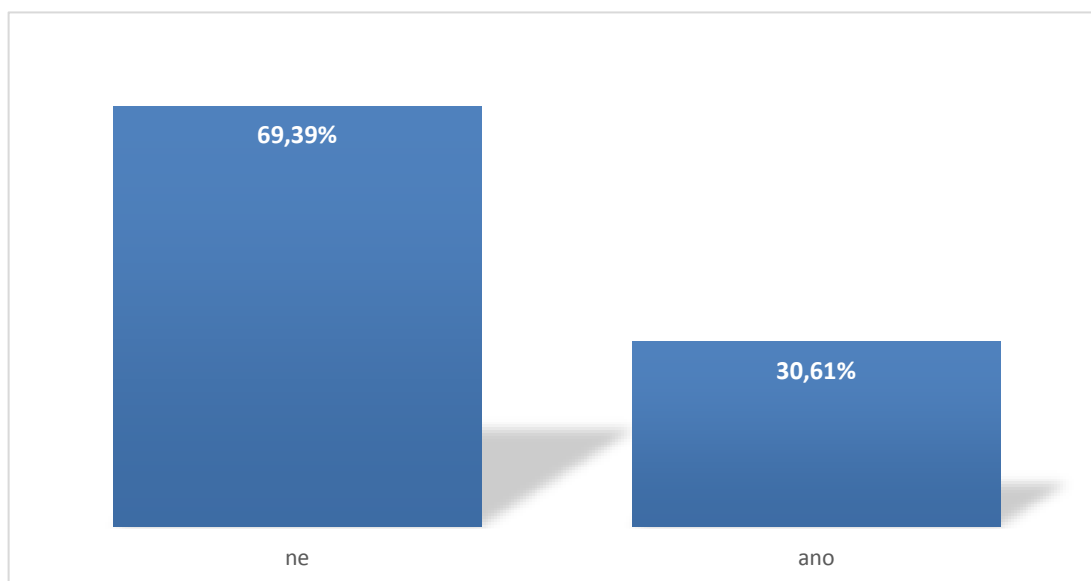
Graf č. 6: Komu byste se svěřili, kdybyste byli šikanováni?

Zdroj: vlastní

V této otázce jsem se zaměřila na to, komu by se šikanovaný respondent svěřil. Na tuto otázku odpovědělo všech 98 respondentů.

Z grafu vyplývá, že největší podíl respondentů by se se svým trápením svěřilo rodičům, 27 se radši svěří svému kamarádovi a 16 svému sourozenci. 8 respondentů se nesvěří nikomu a bude své trápení řešit o samotě. Většina respondentů by však své problémy s kyberšikanou řešila, což je správné.

10. Šli byste na osobní schůzku s někým, koho znáte jen z internetu?

Graf č. 7: Šli byste na osobní schůzku s někým, koho znáte jen přes internet?

Zdroj: vlastní

Touto otázkou jsem chtěla zjistit, jaké procento respondentů je ochotno se sejít s někým, koho znají jen přes internet, čímž také ověřím, jak jsou dnešní děti opatrné a zda na sebe dávají pozor. Dobré by bylo zjištění, kdyby těch, kteří jsou ochotni se setkat s někým, koho neznají osobně, bylo minimum.

Z výše uvedeného grafu můžu vidět, že 69,39 % respondentů by nešlo na schůzku s někým, koho znají jen z internetu, 30,61 % respondentů by však šlo. Z toho plyne, že skoro jedna třetina všech respondentů by na schůzku s někým neznámým šla, což je alarmující zjištění.

7.9 Verifikace hypotéz

Pro ověření prvních dvou hypotéz, a to jsou

- respondenti používají sociální sítě rovnoměrně bez ohledu na věk,
- respondenti tráví na internetu čas rovnoměrně,

jsem použila chí-kvadrát test shody a hladinu významnosti jsem stanovila na 0,05.

Pro ověření ostatních hypotéz, které jsou,

- častěji by šli na osobní schůzku s někým, koho znají jen přes internet ženy než muži,
- častěji o sobě zveřejňují soukromé informace na profilu respondenti ve věku 11-12 let než 13-14 let a 15 let,

- častěji se agresory kyberšikany stávají muži než ženy,
- častěji se svěří s tím, že prožili kyberšikanu (rodičům, sourozenci, kamarádovi) ženy než muži,

jsem použila chí-kvadrát test nezávislosti a hladinu významnosti jsem stanovila na 0,05.

Hypotéza č. 1: Respondenti používají sociální sítě rovnoměrně bez ohledu na věk.

Tabulka č. 4

věk	11	12	13	14	15	celkem
četnost (m_{ij})	6	16	11	27	21	81
P_i	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	1
$n \cdot P_i$	16,2	16,2	16,2	16,2	16,2	
χ	6,422	0,002	1,669	7,200	1,422	16,716

Zdroj: vlastní

H_0 : Respondenti používají sociální sítě rovnoměrně bez ohledu na věk.

H_1 : Respondenti nepoužívají sociální sítě rovnoměrně bez ohledu na věk.

Testovací kritérium:

$$TK = \chi = 16,716$$

Kritická hodnota:

$$KH = \chi(4) = 9,48773$$

$$\alpha = 0,05$$

Kritická oblast:

$$W = (9,48773; +\infty)$$

Výsledek:

Hodnota testovacího kritéria spadá do kritické oblasti, z toho vyplývá, že H_0 zamítáme. To znamená, že potvrzujeme H_1 . Respondenti nepoužívají sociální sítě rovnoměrně bez ohledu na věk. Znamená to, že sociální sítě používají spíše starší respondenti.

Hypotéza č. 2: Respondenti tráví na internetu čas rovnoměrně

Tabulka č. 5

čas strávený na internetu	1-1,5 hod	1-3 hod	více než 3 hod	celkem
četnost (m_i)	34	30	32	98
P_i	0,333	0,333	0,333	1
$n \cdot P_i$	32,667	32,667	32,667	
χ	0,054	0,218	0,014	0,286

Zdroj: vlastní

H₀: Respondenti tráví na internetu čas rovnoměrně.

H₁: Respondenti netráví na internetu čas rovnoměrně.

Testovací kritérium:

$$TK = \chi = 0,286$$

Kritická hodnota:

$$KH = \chi(3) = 5,99147$$

$$\alpha = 0,05$$

Kritická oblast:

$$W = (5,99147; +\infty)$$

Výsledek:

Hodnota testovacího kritéria nespadá do kritické oblasti, z toho vyplývá, že H₀ nezamítáme. To znamená, že H₀ platí. Respondenti tráví na internetu čas rovnoměrně.

Hypotéza č. 3: Častěji by šli na osobní schůzku s někým, koho znají jen přes internet ženy než muži.

Tabulka č. 6

zjištěné	ne	ano	celkem
muž	30	12	42
žena	38	18	56
celkem	68	30	98

Zdroj: vlastní

Tabulka č. 7

očekávané	ne	ano	celkem
muž	29,143	12,857	42
žena	38,857	17,143	56
celkem	68	30	98

*Zdroj: vlastní***Tabulka č. 8**

očekávané	ne	ano	
muž	0,025	0,057	χ^2
žena	0,019	0,043	0,144

*Zdroj: vlastní***H₀: Stanovené jevy jsou nezávislé.****H₁: Stanovené jevy jsou závislé.****Testovací kritérium:**

TK = $\chi^2 = 0,144$

Kritická hodnota:

KH = $\chi^2(1) = 3,84146$

$\alpha = 0,05$

Kritická oblast:

W = $(3,84146; +\infty)$

Výsledek:

Hodnota testovacího kritéria nespadá do kritické oblasti, z toho vyplývá, že H₀ nezamítáme. To znamená, že H₀ platí. Stanovené jevy jsou nezávislé, takže neexistuje vztah mezi pohlavím a tím, zda by respondent šel na osobní schůzku s někým, koho zná jen přes internet.

Hypotéza č. 4: Častěji o sobě zveřejňují soukromé informace na profilu respondenti ve věku 11-12 let než 13-14 let a 15 let.

Tabulka č. 9

zjištěné	11-12	13-14	15	celkem
ano	7	12	6	25
ne	29	29	15	73
celkem	36	41	21	98

Zdroj: vlastní

Tabulka č. 10

očekávané	11-12	13-14	15	celkem
ano	9,184	10,459	5,357	25
ne	26,816	30,541	15,643	73
celkem	36	41	21	98

Zdroj: vlastní

Tabulka č. 11

očekávané	11-12	13-14	15	
ano	0,519	0,227	0,077	χ^2
ne	0,178	0,078	0,026	1,105

Zdroj: vlastní

H₀: Stanovené jevy jsou nezávislé.

H₁: Stanovené jevy jsou závislé.

Testovací kritérium:

$$TK = \chi^2 = 1,105$$

Kritická hodnota:

$$KH = \chi^2(2) = 5,99147$$

$$\alpha = 0,05$$

Kritická oblast:

$$W = (5,99147; +\infty)$$

Výsledek:

Hodnota testovacího kritéria nespadá do kritické oblasti, z čehož vyplývá, že H_0 nezamítáme. To znamená, že H_0 platí. Stanovené jevy jsou nezávislé, nebyl tedy prokázán vztah mezi věkem a tím, zda o sobě respondenti zveřejňují soukromé informace na profilu.

Hypotéza č. 5: Častěji se agresory kyberšikany stávají ženy než muži.

Tabulka č. 12

zjištěné	ne	ano	celkem
muž	36	6	42
žena	49	7	56
celkem	85	13	98

Zdroj: vlastní

Tabulka č. 13

očekávané	ne	ano	celkem
muž	36,429	5,571	42
žena	48,571	7,429	56
celkem	85	13	98

Zdroj: vlastní

Tabulka č. 14

očekávané	ne	ano	
muž	0,005	0,033	χ^2
žena	0,004	0,025	0,067

Zdroj: vlastní

H_0 : Stanovené jevy jsou nezávislé.

H_1 : Stanovené jevy jsou závislé.

Testovací kritérium:

$$TK = \chi^2 = 0,067$$

Kritická hodnota:

$$KH = \chi^2(1) = 3,84146$$

$$\alpha = 0,05$$

Kritická oblast:

$$W = (3,84146; +\infty)$$

Výsledek:

Hodnota testovacího kritéria nespadá do kritické oblasti, z toho vyplývá, že H_0 nezamítáme. To znamená, že H_0 platí. Stanovené jevy jsou nezávislé, nebyl tedy prokázán vztah mezi pohlavím a tím, zda se respondenti stali agresory kyberšikany.

Hypotéza č. 6: Častěji se svěří s tím, že prožili kyberšikanu (rodičům, sourozenci nebo kamarádovi) ženy než muži.

Tabulka č. 15

zjištěné	kamarádovi	rodičům	sourozenci	celkem
muž	11	21	6	42
žena	16	26	10	56
celkem	27	47	16	98

*Zdroj: vlastní***Tabulka č. 16**

očekávané	kamarádovi	rodičům	sourozenci	celkem
muž	11,400	19,844	6,756	38
žena	15,600	27,156	9,244	52
celkem	27	47	16	90

*Zdroj: vlastní***Tabulka č. 17**

očekávané	kamarádovi	rodičům	sourozenci	χ^2
muž	0,014	0,067	0,085	
žena	0,010	0,049	0,062	0,287

Zdroj: vlastní

H_0 : Stanovené jevy jsou nezávislé

H_1 : Stanovené jevy jsou závislé.

Testovací kritérium:

$$TK = \chi^2 = 0,287$$

Kritická hodnota:

$$KH = \chi^2(2) = 5,99147$$

$$\alpha = 0,05$$

Kritická oblast:

$$W = (5,99147; +\infty)$$

Výsledek:

Hodnota testovacího kritéria nespadá do kritické oblasti, z toho vyplývá, že H_0 nezamítáme. To znamená, že H_0 platí. Stanovené jevy jsou nezávislé, takže nebyl prokázán vztah mezi pohlavím a tím, komu se respondenti svěří s prožitím kyberšikany.

8 INTERPRETACE VÝSLEDKŮ

Cílem této práce bylo zjistit, jaké jsou postoje žáků Základní školy Častolovice na problematiku kyberšikany, sdílení osobních informací na internetu a ochranu svého soukromí. Největší důraz byl kladen na rizika internetové komunikace – sdílení osobních informací nebo materiálů, kolik času tráví respondenti na internetu, zda se setkali s kyberšikanou a zda by šli na osobní schůzku s někým, koho znají jen z internetu.

Dotazník vyplnilo celkem 109 respondentů, ale 11 dotazníků jsem musela vyřadit z důvodu špatného vyplnění. Použitých dotazníků bylo tedy 98 a během výzkumu jsem se nesečkala s žádným dalším problémem.

Výzkumné šetření zabývající se sociálními sítěmi na Základní škole Častolovice přineslo zajímavé výsledky. Překvapující zjištění pro mě bylo, že sociální sítě používá přes 80 % všech dotázaných respondentů. Dále jsem zkoumala, zda byli respondenti někdy sami iniciátory kyberšikany. Většina respondentů (86,73%) uvedla, že se nikdy nestala agresorem kyberšikany. Dále jsem zkoumala, zda respondenti sdílí své soukromé informace na internetu a dostalo se mi pozitivního výsledku, že většina (74,49 %) své soukromé informace nesdílí. Dobrý výsledek výzkumu přinesla také otázka, zda by se respondenti se svým problémem, že prožili kyberšikanu, svěřili. Naprostá většina (90 respondentů) by se se svým trápením svěřila, a to buď rodičům, kamarádovi nebo sourozenci, jen 8 respondentů by se nesvěřilo nikomu. Nejvíce mě však překvapil výsledek, že na osobní schůzku s někým, koho znají jen z internetu, by šla skoro jedna třetina respondentů (30,61 %). Což je podle mého názoru dost nezodpovědné a představuje to velké riziko.

Tento výzkum naprosto vyvrátil moje očekávání a poukázal na fakt, že muži a ženy vnímají problematiku kyberšikany a sociálních sítí stejně, což platí i pro respondenty v rozdílu věku. Podařilo se mi potvrdit pouze hypotézu č. 2, hypotézy č. 1, 3, 4, 5, 6 se nepotvrdily. Příčinu vidím v sestavování hypotéz, kdy jsem čekala výskyt kyberšikany vyšší. Dále je také možné, že respondenti neodpovídali na mnou zadané otázky pravdivě, jelikož byli v problémovém věku od 11 do 15 let. Mohu tedy říci, že jsem překvapena, jaké výsledky výzkum přinesl.

9 ZÁVĚR

Hlavním přínosem této práce pro mne je rozšíření znalostí o historii internetu, problematice internetové komunikace a jejím riziku v podobě kyberšikany, kyberstalkingu, sextingu a kybergroomingu. Dalším přínosem je zmapování, jak jsou žáci Základní školy Častolovice informováni o tomto problému.

V teoretické části jsem se nejprve zaměřila na vymezení pojmu internet, jeho historický vývoj a také vývoj internetu v České republice. Dále jsem se zmínila o sociálních sítích, které jsem rozšířila o historii a rizika. Rizikem sociálních sítí je také kyberšikana, které jsem se věnovala v další kapitole. Náplní této kapitoly byly nástroje, projevy a specifika tohoto chování. Další část se zabývala kyberstalkingem. V této kapitole jsem se zaměřila zejména na projevy kyberstalkingu a jeho právní rámec. Další kapitola se zabývala sextingem, kde jsem vymezila rizika a právní rámec. Poslední kapitolou v teoretické části byl kybergrooming, kde jsem popsala útočníka, oběť a to jak, se před kybergroomingem chránit.

V praktické části jsem se zabývala především tím, jak se k problematice internetové komunikace staví muži oproti ženám, nebo také respondenti v rozdílu věku. Pro účely tohoto výzkumu jsem zvolila dotazníkové šetření. Výběrová skupina byla tvořena z 98 respondentů, kteří chodili na Základní školu Častolovice. Všichni respondenti byli z druhého stupně, tedy ve věku 11-15 let. Na konci této práce jsem se zabývala statistickými hypotézami, které jsem buď potvrdila nebo vyvrátila. Většina hypotéz nepotvrdila mé očekávání.

V příloze této práce je také příloha v podobě už výše zmíněného dotazníku, pomocí kterého jsem sbírala potřebná data.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] *Co je to stalking a cyberstalking* [online], 2008. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci [cit. 2017-07-19]. Dostupné z: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/temata/stalking-a-kyberstalking/66-23>
- [2] *Cyberstalking* [online], 2013. Praha: EPRAVO.CZ [cit. 2017-07-19]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/cyberstalking-91552.html>
- [3] ČÍRTKOVÁ, L. *Moderní psychologie pro právníky: domácí násilí, stalking, predikce násilí*. Vyd. 1. Praha : Grada Publishing, 2008. 150 s. ISBN 978 -80-247-2207-8.
- [4] *Děti a rizika sociálních sítí* [online], 2014. Praha: Šance dětem [cit. 2017-07-19]. Dostupné z: <http://www.sancedetem.cz/srv/www/content/pub/cs/clanky/deti-a-rizika-socialnich-siti-112.html>
- [5] *Facebook a jeho stručná historie* [online], 2013. Praha: proExpert.cz [cit. 2017-07-19]. Dostupné z: <http://www.proexpert.cz/web-2-0/socialni-site/105-5-1-facebook-a-jeho-strucna-historie>
- [6] *Happy slapping* [online], 2008. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci [cit. 2017-07-19]. Dostupné z: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/temata/kyberikana/87-71>
- [7] HULANOVÁ, Lenka, 2012. *Internetová kriminalita páchaná na dětech*. Brno: Triton. ISBN 978-80-7387-545-9.
- [8] *Jak na internet* [online], 2017. Praha: cz.nic [cit. 2017-07-19]. Dostupné z: <https://www.jaknainternet.cz/page/1751/socialni-site/>
- [9] *Jak na internet* [online], 2017. Praha: cz.nic [cit. 2017-07-19]. Dostupné z: <https://www.jaknainternet.cz/page/1795/struktura-internetu/>
- [10] *Kyberšikana a její prevence*, 2009. Plzeň: DRAGON PRESS. ISBN 978-80-86961-78-1.
- [11] *Kyberšikana jako společenský problém*, 2014. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-4227-3.
- [12] *Kyberšikana průvodce novým fenoménem*, 2013. České Budějovice: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-4577-0.
- [13] PAVLÍČEK, Antonín, 2010. *Nová média a sociální síť*. Vysoká škola ekonomická v Praze: Nakladatelství Oeconomica. ISBN 987-80-245-1742-1.

- [14] Portál veřejné správy [online], 2017. Praha: Ministerstvo vnitra [cit. 2017-07-19]. Dostupné z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=68040&nr=40~2F2009&rpp=15#local-content>
- [15] *Prevence-stalking* [online], 2017. Praha: Policie ČR [cit. 2017-07-19]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/prevence-stalking.aspx>
- [16] PRICE, Megan a John DALGLEISH. Cyberbullying: Experiences, Impacts and Coping Strategies as Described by Australian Young People. *Youth Studies Australia*. 2010, (29), 51-59.
- [17] Rizika sociálních sítí [online], 2017. Praha: cz.nic [cit. 2017-07-19]. Dostupné z: <https://www.jaknainterneta.cz/page/1185/rizika-socialnich-siti/>
- [18] Rizika virtuální komunikace, 2010. Praha: NET UNIVERSITY. ISBN 978-80-254-7866-0.
- [19] Sexting [online], 2008. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci [cit. 2017-07-19]. Dostupné z: <http://www.sexting.cz/>
- [20] Sociální sítě a jejich vývoj-pohled do historie [online], 2013. Praha: objevit.cz [cit. 2017-07-19]. Dostupné z: <http://objevit.cz/socialni-site-vyvoj-pohled-do-historie-t22280>
- [21] WILLARD, N. E. (2007). Cyber bullying and cyberthreats: Responding to the challenge of online social cruelty, threats, and distress. USA: Research Press.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – Dotazník k bakalářské práci

Příloha A

Dotazník k bakalářské práci

Téma: Modely rizikového chování v prostředí internetu: hledisko soukromí a bezpečnosti

Dobrý den,

jmenuji se Michaela Hrubešová a jsem studentkou 3. ročníku ekonomicko-správní fakulty. Součástí práce je i část praktická, ve které budu zpracovávat výsledky výzkumu vedeného formou dotazníku. Ráda bych Vás tímto požádala o trochu Vašeho času a o pomoc s vyplněním tohoto dotazníku, který mi zásadně umožní vypracování méjí bakalářské práce při ukončení studia. Dotazník je zcela dobrovolný. Je striktně anonymní a odpovědi budou zpracovány hromadně spolu s odpověďmi dalších dotázaných, a to pouze pro účely výzkumu. Předem Vám velmi děkuji za Vaši spolupráci při vyplňování dotazníku a také při jeho následném navrácení.

Vysvětlivky:

- Respondent – účastník sociologického výzkumu, ten, koho se ptáme
- Kyberšikana – forma šikany, která se provádí prostřednictvím internetu
- Intimní materiály – materiály například fotky, na kterých jste vy nebo někdo jiný nahý

- 1) Pohlaví respondenta?
 - a) Muž
 - b) Žena

- 2) Věk respondenta?
 - a) 11 let
 - b) 12 let
 - c) 13 let
 - d) 14 let
 - e) 15 let

- 3) Jaké sociální sítě používáte?
 - a) Facebook
 - b) Instagram
 - c) badoo
 - d) Twitter
 - e) Snapchat
 - f) Nepoužívám sociální sítě

- 4) Kolik času trávíte na internetu?
 - a) vůbec
 - b) 1 – 1,5 hodiny
 - c) 1 – 3 hodiny
 - d) Více jak 3 hodiny

- 5) Zveřejňujete o sobě soukromé informace na profilu jako je třeba Facebook?
a) Ano
b) Ne
- 6) Co nejčastěji děláte na počítači?
a) Vzdělávám se
b) Poslouchám hudbu
c) Hraji hry
d) Pracuji na věcech do školy
e) Brouzdám po internetu
f) Sociální sítě
- 7) Máte profil na sociální síti?
a) Ano
b) Ne
- 8) Stali jste se někdy obětí kyberšikany?
a) Ano
b) Ne
- 9) Šikanovali jste vy osobně někoho?
a) Ano
b) Ne
- 10) Co agresori používali k realizaci šikany?
a) SMS
b) E-mail
c) Sociální síť
d) Blog, webová stránka
e) Veřejný chat
f) Nic
- 11) Víte o tom, že někdo ve Vašem okolí byl takto šikanovaný?
a) Ano
b) Ne
- 12) Komu byste se svěřili?
a) Rodičům
b) Sourozenci
c) Kamarádovi
d) Nikomu

- 13) S jakými projevy kyberšikany jste se setkali?
- a) Prozvánění
 - b) Verbální útoky
 - c) Vyhrožování a zastrašování
 - d) Ponižování šířením fotografie
 - e) Krádež identity
 - f) Vydírání
 - g) Neseekali jste se s kyberšikanou
- 14) Šli byste na osobní schůzku s někým, koho znáte jen přes internet?
- a) Ano
 - b) Ne
- 15) Jaké osobní údaje sdílíte na internetu?
- a) Jméno a příjmení
 - b) Adresa
 - c) Škola, kterou navštěvuji
 - d) Fotografie
 - e) Telefonní číslo
 - f) Datum narození
 - g) Žádné
- 16) Sdílíte intimní materiály na internetu
- a) Ano
 - b) Ne
- 17) Poslali byste intimní materiály (např. fotky) svému známému jen z internetu
- a) Ano
 - b) Ne
- 18) Komunikujete na internetu s lidmi, které osobně neznáte?
- a) Ano
 - b) Ne